

# ULOGA I PREZENTACIJA KNJIŽNE GRAĐE U MUZEJU GRADA TROGIRA

**DANKA RADIĆ**

Muzej grada Trogira

*dankaradic15@gmail.com*

## UVOD

U Muzeju grada Trogira, osim poznate knjižnice Garagnin-Fanfogna,<sup>1</sup> postoji i knjižnica Lubin čije je popisivanje u tijeku<sup>2</sup> i koja, zajedno s knjižnicom Garagnin-Fanfogna, svjedoči o zanimanju i kulturi plemićkih i građanskih obitelji tijekom 18. i 19. st. u Trogiru.

Tijekom 1970-ih godina Muzej grada Trogira otkupio je arhivsku građu i knjižnicu povjesničara i publicista Marka Perojevića (1876. – 1943.)<sup>3</sup> (ukupno 327

naslova + periodika + arhivska građa, rukopisi).

Muzej grada Trogira ima i svoju knjižnicu koja je utemeljena od samog osnutka Muzeja 1963. g., a služi ponajprije stručnom osoblju Muzeja, ali i ostalim korisnicima. U njoj su uglavnom stručne i znanstvene knjige iz 20. i 21. st. (ukupno 3 618 naslova).

Raznim donacijama Muzej grada Trogira došao je u posjed dijela knjižnog fonda:

- don Ivana Delalle (1892. – 1968.), istaknutoga trogirskog svećenika, arheologa, povjesničara umjetnosti i književnika<sup>4</sup> (ukupno 466 naslova + arhivska građa)
- dijela knjiga i periodike obitelji Slade-Šilović<sup>5</sup> (ukupno 107 naslova + periodika + Miscelanea – plakati, brošure itd.)
- don Iva Đurđevića (1947. – 2008.), prepozita Sustolnog kaptola koji je imao razvijen senzibilitet za čuvanje kulturne baštine grada Trogira te je posebice zaslužan za obnovu trogirske sakralne baštine<sup>6</sup> (ukupno 38 naslova)
- Gradske ljekarne Trogir (ukupno 75 naslova)

<sup>1</sup> MOROVIĆ, Hrvoje. O trogirskoj knjižnici Garanjin-Fanfonga. *Vjesnik bibliotekara Hrvatske*, 3-4, Zagreb, 1964., str. 95-106.; isto; u: MOROVIĆ, Hrvoje. *Izbor iz djela*, O trogirskoj knjižnici Garanjin-Fanfonga. Split, 1988., str. 211-233.

<sup>2</sup> RADIĆ, Danka. Knjižnica Antuna Lubina u Muzeju grada Trogira. *Informatica Museologica* 29 (1-2) 1998. Muzejski dokumentacijski centar, Zagreb, 1998., str. 59-62.

<sup>3</sup> ŠIDAK, Jaroslav. Marko Perojević (U povodu 10-godišnjice smrti). *Historijski zbornik*, god. VI., br. 1-4, Zagreb, 1953., 149-152.; SENTINELLA, Frane. Sjećanja i napomene o još nekim Trogiranima svećenicima – piscima. *Jasna zraka*, 7-8, 9-10/1978., str. 9-12.; *Opća enciklopedija*, JLZ, sv. 6., Zagreb, 1980., str. 382.; ALILOVIĆ Ivan. "Perojević Marko", "I. Alilović, Bibliografija hrvatskih pisaca Bosne i Hercegovine između dvaju ra-

*tova*". Zagreb, 1989., 158-159.; PAŽANIN, Ivan. Jedna zaboravljena obljetnica. *Vartal* 1-2/1995., str. 179-187.

<sup>4</sup> O don Ivanu Delalli opširnije vidjeti u: *Vartal*, br. 2/1992. (ur. Ivo Babić).

<sup>5</sup> RADIĆ, Danka. *Roko Slade Šilović i Mirko Slade Šilović*. Zbornik radova *Osnivači i prvi kustosi muzeja u Hrvatskoj*. Muzej Slavonije, Osijek, 1999., str. 181-192.; RADIĆ, Danka. Knjižnica obitelji Slade-Šilović. *Prilozi za povijest Dalmacije* 21, Split, 2006./2007., str. 175-205.

<sup>6</sup> Pokop don Iva Đurđevića. *Ika*, 19. lipnja 2008.

- obitelji Antičević (30 naslova)
- Iva Prge, Okrug Gornji (periodika, *National Geographic* – ukupno 147 brojeva)
- Nevenke Bezić Božanić, istaknute povjesničarke umjetnosti i konzervatorice (nekoliko naslova + arhivska građa)
- Paole Moretti Rudenjak, Kostrena (ukupno četiri naslova).<sup>7</sup>

Dakako, posjedovanjem takve knjižne građe, unutar koje su vrijedna i raritetna djela, primjerice rukopisi i inkunabule, suočeni smo s nizom problema i pitanja. No držimo da su najvažnija ona koja se odnose na ulogu knjižne građe unutar naše muzejske djelatnosti te na način kako tu građu prezentirati kao muzejske zbirke i predmete; možda je trajno izložiti javnosti, uz koncepciju muzeološke prezentacije zasnovane na suvremenome muzeološkome, a ne na tradicionalnom promišljanju knjižne građe kao muzejske zbirke. Zato ćemo u ovom prilogu iznijeti naša razmišljanja o ulozi i prezentaciji knjižne građe u muzejima na primjeru našeg muzeja, te o suvremenim muzeološkim promišljanjima i muzejskoj praksi u svezi s knjižnom građom u muzejima, koja će, nadamo se, pridonijeti odgovorima na pitanja kada i kako neka zbirka knjiga postaje muzejska

<sup>7</sup> HAUSER, Luigi. *Die Loggia in Traù*. Wien, 1894.; ALAMANI, Luigi. *La coltivazione e gli epigrammi*. Bassano, 1812.; *Memorie Della Pubblica Societa Economica di Spalato*. Venecija, 1788.; IVELLIO, Nicolo. *Le scia-gure della Dalmazia nell'anno 1797*. Venecija, 1798. Gospođa Paola Moretti Rudenjak potomak je poznate trogirke pomorske obitelji Moretti. Vidjeti: RADIĆ, Danka. *Pomorska obitelj Moretti*. Trogir – Rijeka, 2008., str. 35-41.

zbirka; što sve čini knjigu kulturno-povijesnim dobrom; kakva je uloga knjižne građe u poslanju muzeja te koji su standardi stručne obrade knjižne građe kao muzejskoga kulturnog dobra.

Knjižnica nije samo skupljalište i servis knjiga, nego i njihov čuvar, zaštitnik, riječju – muzej knjige. *Knjižnica je među ostalim muzej knjige*.<sup>8</sup> Knjige, ma kakve bile, svjedočanstvo su sredine i vremena u kojemu su nastale. Zato se nikada ne smije zanemariti taj aspekt gledanja na knjigu.

## KNJIŽNICA GARAGNIN-FANFOGNA

U interijeru palače Garagnin-Fanfogna, danas Muzeju grada Trogira, sačuvana je bogata knjižnica te poznate plemićke obitelji<sup>9</sup>, s velikim brojem rijetkih knjiga i rukopisa te s djelima iz svih područja ljudskog znanja (ukupno 5 582 naslova).<sup>10</sup> (Sl. 1.) Ono što je manje poznato jest to da je knjižnica nekoć bila uređena kao mali muzej, dakle, sadržavala je predme-

<sup>8</sup> JURIĆ, Šime. Stara i rijetka građa. *Standardiziranje kataložne obrade stare i rijetke tiskane građe, Stara i rijetka građa*. Zagreb, 10. – 11. prosinca 1992., Nacionalna i sveučilišna biblioteka Zagreb, 1993., str. 1.

<sup>9</sup> O toj obitelji vidjeti opširnije u: BOŽIĆ, BUŽANČIĆ, Danica. *Južna Hrvatska u europskom fiziokratskom pokretu*. Split, 1995., str. 198-218.; GARANJIN, Ivan Luka. *Ekonomsko-politička razmišljanja o Dalmaciji* (ur. Danica Božić-Bužančić). Split, 1995., str. 10-53.

<sup>10</sup> CEGA, Fani. Povijest knjižnice obitelji Garagnin Fanfognja u Trogiru s posebnim osvrtom na namještaj i stare kataloge. *Radovi Zavoda za hrvatsku povijest*, vol. 29., 1996., str. 129-137.; CEGA, Fani. Knjižnica Garaganin Fanfognja u Muzeju grada Trogira. *Informatica Museologica*, 1-2/ 1998., str. 52-59.



Slika 1. Knjižnica Garagnin-Fanfogna, foto: Ivo Pervan

te kao što su globus, planetarij, kompas, numizmatička zbirka itd., koji su izdvojeni iz knjižnice i inventarizirani, upisani u glavnu inventarnu knjigu Muzeja, a izloženi su u stalnom postavu Muzeja grada Trogira, u Zbirci novovjekovne kulturne povijesti. Napominjemo da je unutar knjižnice, u njezinu interijeru, u jednom ormaru (ormar XXIII.) sačuvana i prirodoslovna kolekcija.

Knjige u knjižnici popisane su u posebnoj inventarnoj knjizi knjižnice Garagnin-Fanfogna, dakle naglašavamo, ne u glavnoj inventarnoj knjizi Muzeja grada Trogira; načinjeni su kataložni listići (abecedni, predmetni i stručni katalog),<sup>11</sup>

<sup>11</sup> Popisivanje knjižnice nakon osnutka Muzeja započeli su Neda Anzulović i Željko Rapanić, tadašnji djelatnici Arheološkog muzeju u Splitu, zatim najveći hrvatski filolog, bibliotekar i bibliograf Šime Jurić, koji je redigirao

a knjižnica je popisana i u WORD programu za potrebe tiskanja kataloga.<sup>12</sup> Dakle, knjižnica nije popisana u K++ ili M++ programu.

Međutim, pojedine su knjige iz knjižnice izdvojene i upisane u glavnu inventarnu knjigu Muzeja grada Trogira<sup>13</sup> te izložene u Zbirci srednjovjekovne kulturne povijesti, primjerice:

- IUVENALIS, Decimus Iunius [Decimi Iunii Iuvenalis satirae]. Kodeks Juvenalovih satira, 16. st., inventarni

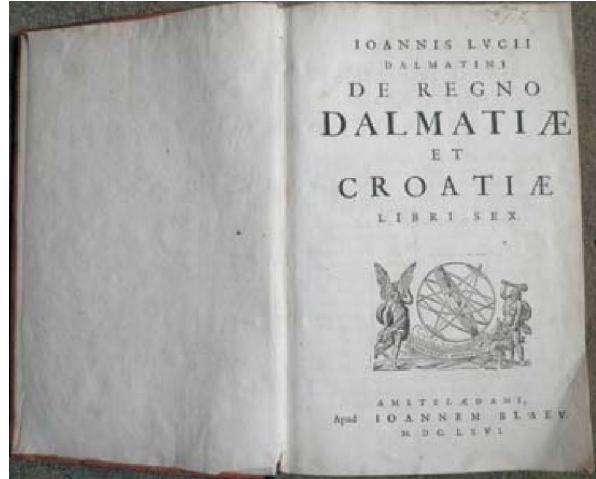
kataloge (a pomagale su Danka Radić i Helga Zglav te Fani Cega). Vidjeti: NAZOR, Anica. In memoriam, Šime Jurić (Sinj, 18. svibnja 1915. – Zagreb, 27. listopada 2004.). *Slovo* 54-55(2004. – 2005.), str. 222-226.

<sup>12</sup> Popis, uz kontrolu i reviziju knjižne građe, proveo je Arsen Duplančić, knjižničar Arheološkog muzeja u Splitu.

<sup>13</sup> Izdvajanje je obavio prvi ravnatelj Muzeja grada Trogira Mirko Slade-Šilović.



Slika 2. Koriolan Cipiko. Petri Mocenici imperatoris gestorum libri III., Venettis, 1477., foto: Danka Radić



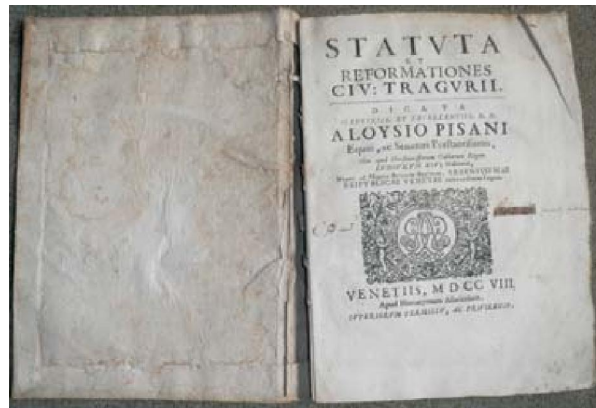
Slika 3. Ivan Lucić. De regno Dalmatiae et Croatiae, Amstelaedami, 1666., foto: Danka Radić

broj Knjižnice Garagnin-Fanfogna 4688, a inventarni broj Muzeja 54<sup>14</sup>

- CIPIKO, Koriolan. Petri Mocenici imperatoris gestorum libri III., Venettis, 1477., inventarni broj Knjižnice Garagnin-Fanfogna 4655, a inventarni broj Muzeja 53<sup>15</sup> (sl. 2.)
- LUCIĆ, Ivan. Ioannis Lucii Dalmatini De regno Dalmatiae et Croatiae libri sex. Amstelaedami, 1666., inventarni

broj Knjižnice Garagnin-Fanfogna 412, a inventarni broj Muzeja 52<sup>16</sup> (sl. 3.)

- STATUTA-Tragurii, Statuta et reformationes civitatis Tragurii. <Ioannes Lucius congressit.> Dicata ... D.D. Aloysio Pisani ... Venetiis, 1708., inventarni broj Knjižnice Garagnin-Fanfogna 1194, 2715, a inventarni broj Muzeja 51<sup>17</sup> (sl. 4.)



Slika 4. Statuta et reformationes civitatis Tragurii, Venetiis, 1708., foto: Danka Radić

<sup>14</sup> IUVENALIS, Decimus Iunius [Decimi Iunii Iuvenalis satirae]. [Početak teksta:] Semper ego auditor tm nuqne reponam V ex atus totiens rauci Theseide Codri. [Bez mj., 16. st.] 8° 72 l. [Nepotpuno; nedostaje I. satira od 98. stiha do kraja, cijela II. i III. satira od 1. do 57. stiha.] [Rukopis.] [Rukopis na pergamentu sa 14 inicijala.] Br. 4688, Sign. VII d 5.

<sup>15</sup> CIPIKO, Koriolan. [Petri Mocenici imperatoris gestorum libri III.] Venettis, Per B. Pictorem et E. Ratdolt de Augusta una cum P. Loslein de Langencen correctore ac socio, 1477. 8° [Nepag.] [Početak teksta:] Coriolanus Cepio clarissimo viro Marco Antonio Mauroceno equiti apud illustrissimu[m] duces Burgundi[a]e Venetoru[m] oratori felicitatem.[Uvezano u kožu. S posvetom Giovannija di Lazara iz Zadra Ivanu Luki Garagninu, 30. studenog 1801.] Br. 4655, Sign. VII d 8.

<sup>16</sup> LUCIĆ, Ivan. Ioannis Lucii Dalmatini De regno Dalmatiae et Croatiae libri sex. Amstelaedami, Apud I. Blaev, 1666. 4° 474 str. + [3] genealoške tabele + [5] zemljop. karata. Br. 4123, Sign. XXII e 1.

<sup>17</sup> Statuta et reformationes civitatis Tragurii. <Ioannes Lucius congressit.> Dicata ... D. D. Aloysio Pisani ... Venetiis, H. Albricius, 1708. 4° [16] + 264 str. [Duplikatu nedostaje naslovna stranica, str. 245. i dalje.] Br. 1194, 2715, Sign. VIII j 25.

- KATALINIĆ, Ivan. Storia della Dalmazia esposta da Giovanni Cattalini-ch ... T. 1-3. Zara, Tip. Battara, 1834. – 1835., inventarni broj Knjižnice Garagnin-Fanfogna 3271, a inventarni broj Muzeja 105<sup>18</sup> ... itd.

Izdvajanje tih knjiga iz Knjižnice Garagnin-Fanfogna razumljivo je, posebice zato što su one, kao i njihovi autori, izravno povezani s kulturno-povijesnim i komunalnim životom Trogira, kao i svjedočanstvo sredine i vremena u kojima su nastale te zapis o djelovanju znamenitih Trogirana tijekom povijesti.

Jednako tako, u stalni postav Muzeja grada Trogira izdvojene su i u njemu izložene pojedine knjige iz knjižnice Garagnin-Fanfogna koje nisu upisane u glavnu inventarnu knjigu Muzeja grada Trogira već samo u inventarnu knjigu Knjižnice Garagnin-Fanfogna, primjerice:



Slika 5. *Petronii Arbitri fragmentum nuper Tragurij repertum, Padova, 1664., foto: Danka Radić*

- PETRONIUS Abiter, Titus. Petronii Arbitri fragmentum nuper Tragurij re-

<sup>18</sup> KATALINIĆ, Ivan. Storia della Dalmazia esposta da Giovanni Cattalini-ch ... T. 1-3. Zara, Tip. Battara, 1834-1835. v8° T. 1. 1834. [Nepag.] + 295 str. 2. 1835. 292 str. 3. 1835. 237 str., br. 3271, Sign. XVI f 36/1-3.

pertum. Padova, P. Frambotti, 1664., inventarni broj Knjižnice Garagnin-Fanfogna 953<sup>19</sup> (sl. 5.)

- PLINIUS, Caius Secundus. Caio Plinio Secondo De la historia naturale... Venetia, 1534., inventarni broj Knjižnice Garagnin-Fanfogna 5367.<sup>20</sup> (sl. 6.)



Slika 6. *Caio Plinio Secondo, De la historia naturale... Venetia, 1534., foto Danka Radić*

Građa Knjižnice Garagnin-Fanfogna raznovrsna je, pa su tako iz Knjižnice izdvojene i u glavnu inventarnu knjigu Muzeja grada Trogira i u M++ programu upisane grafike (ukupno 32 grafike, inv. br. MGT 377-385, 407-425, 447, 476, 1620, 1628). Napominjemo da je iz obiteljskog arhiva, koji je sačuvan kao dio Knjižnice Gara-

<sup>19</sup> PETRONIUS Abiter, Titus. Petronii Arbitri fragmentum nuper Tragurij repertum. <Padova, P. Frambotti, 1664.> 16° [8] + 72 str., br. 953, Sign. VII d 15 (dva primjerka).

<sup>20</sup> PLINIUS, Caius Secundus. Caio Plinio Secondo De la historia naturale: dal latino nella volgar lingua per il ... Christoforo Landino Fiorentino tradotta. Nuovamente con grandissima diligenza corretto e da infiniti errori purgato. Aggiuntovi anchora di nuovo le sue figure a tutti i libri convenienti. Venetia, M. Sessam 1534. 4v aaI-aaIII, bbI-bbIII + CC-LIX listova, br. 5367, Sign. VII h 13.

gnin-Fanfogna, izdvojena i Zbirka isprava na pergamentima – ukupno 451 isprava,<sup>21</sup> koje datiraju od 13. do 19. st.<sup>22</sup> Isprave su popisane u glavnoj inventarnoj knjizi Muzeja grada Trogira (inv. br. MGT 55, 1774-2223) te dokumentirane u programu M++. Nakon upisa u M++ program i revizije isprava na pergamentu, ukupan broj isprava na pergamentu jest 451, umjesto 455, prema popisu što ga je sastavio prof. Jakov Stipišić. Prilikom upisa prof. Jakov Stipišić preskočio je deset brojeva.<sup>23</sup> Od broja 255 prešao je na broj 266, umjesto na broj 256. Jedna isprava na pergamentu nije bila popisana, a pojedine isprave prof. Stipišić popisao je pod istim brojem, uz dodatak oznake a, b ili c. Tako je u konačnici ukupan broj isprava na pergamentu 451 umjesto 455.<sup>24</sup>

<sup>21</sup> Isprave je prvi 1969. g. popisao Jakov Stipišić. Vidjeti: STIPIŠIĆ, Jakov. Regesta pergamenta iz Zbirke obitelji Fanfogna Garagnin u Muzeju grada Trogira (dio prvi – Isprave XIII., XIV. i XV. stoljeća). *Zbornik OPZ HAZU* 20, Zagreb, 2002., str. 289-321.; STIPIŠIĆ, Jakov. Regesta pergamenta iz Zbirke obitelji Fanfogna Garagnin u Muzeju grada Trogira (dio drugi – Isprave XVI., XVII. i XVIII. stoljeća). *Zbornik OPZ HAZU* 21, Zagreb, 2003., 279-319.; Cega, Fani. *Izložba pergamenta zbirke Garagnin Fanfogna u Muzeju grada Trogira. Papinske bule*. Muzej grada Trogira, 7. – 16. studenog 1997.; CELIO CEGA, Fani. Pergamenti obitelji Fanfogna i Garagnin u Muzeju grada Trogira vezani za povijest Trogira. *Glasnik Društva bibliotekara*, br. 6/1999., str. 32-44.

<sup>22</sup> Riječ je o 455 isprava na pergamentu (424 isprave obitelji Fanfogna, četiri papirnat isprave, 27 papinskih bula), koje rješenjem Regionalnog zavoda za zaštitu spomenika kulture u Splitu, br. 24/326-70. od 3. prosinca 1970. imaju svojstvo spomenika kulture.

<sup>23</sup> Vidjeti: Regesta pergamenta arhiva porodice Fanfogna (455 kom.) u Muzeju grada Trogira.

<sup>24</sup> Usporediti bilj. 23.

## Zaključak

- Budući da su sve knjige u knjižnici Garagnin-Fanfogna već po starosti – što su starije, to su i vrednije i zanimljivije, ali i po vrijednosti sadržaja – jer svjedoče o određenoj kulturno-povijesnoj tematici i pridonose njezinu razumijevanju, zaista muzejski predmeti, one, dakle, čine posebnu zbirku Muzeja grada Trogira – Knjižnicu Garagnin-Fanfogna.<sup>25</sup> Kako je riječ o specifičnoj zbirci, muzejska i knjižničarska struka trebala bi odrediti standarde upisa knjižne građe u M++ ili K++ programu. Držimo da je, dakako, primjereniji K++ program. Napominjem da je, koliko mi je poznato, upisivanje knjižne građe u hrvatskim muzejima prilično neujednačeno. Neki to rade u K++ ili M++ programu, drugi pak u Word programu, a neki samo popisuju građu u inventarne knjige i ručno na stroju tipkaju kataložne listiće.
- Jednako tako, knjige iz Knjižnice Garagnin-Fanfogna ne bi trebalo izdvajati iz knjižnice jer su dio cjeline koja je nastajala stoljećima i prezentiraju zanimanje i kulturu te plemićke obitelji, kao i ambijent i brigu o smještaju knjiga. Moguća je i njihova posebna prezentacija u sklopu same Knjižnice.
- Prirodoslovnu zbirku također ne bi trebalo izdvajati iz knjižnice Gara-

<sup>25</sup> Knjižnica Garagnin-Fanfogna, prema *Inventaru knjiga* sa stanjem 24. siječnja 1970., u koji je upisano 5 409 naslova knjiga raznolikog sadržaja, rješenjem Regionalnog zavoda za zaštitu spomenika kulture u Splitu, br. 24/326-70. od 3. prosinca 1970., ima svojstvo spomenika kulture.

gnin-Fanfogna zbog ambijentalne vrijednosti te knjižnice.

## KNJIŽNICA LUBIN

Ta knjižnica, nekoć vlasništvo uglednoga trogirskoga građanskog roda,<sup>26</sup> objedinila je različita zanimanja članova obitelji Lubin, koji su imali razvijen osjećaj za knjige, posebice kanonik Ante Lubin i Antonio, svećenik i profesor talijanske književnosti, dantist *par excellence*, neprijeporan autoritet za tumačenje Dantea.<sup>27</sup> (sl. 7.) Lubinove knjige koje se čuvaju u Muzeju grada Trogira samo su dio knjižnice koja je, poput mnogih, razdijeljena darivanjem i oporukama.<sup>28</sup>

S knjižnicom Lubin, iako sadržava inkunabule te stare i rijetke knjige, prilike su sasvim drugačije. Popisivanje knjiga je u tijeku (do sada je u posebnu inventar-



Slika 7. Don Antonio Lubin, fototeka Muzeja grada Trogira

<sup>26</sup> Članovi tog roda bijahu kanonici (kanonik i penitencijer don Ante Lubin, umro 7. travnja 1849.; don Ivan Lubin, počasni kanonik, umro 1909. g.), profesori (svećenik i profesor talijanske književnosti) i odvjetnici (Francesco Lubin, Giovanni Lubin) itd. Vidjeti: MAS-  
CHEK, Luigi. *Manuale del regno di Dalmazia per l'anno 1873*. Zara, 1873., str. 37., 50., 51., 314.; COCE, don Frano. Trogirski kanonici po ukinuću biskupije. *List biskupije splitsko-makarske*, br. 3, 4 i 5, Split, 1939., str. 52-53.

<sup>27</sup> TRAGURIENSIS, Svećenici – pisci iz Trogira. *Jasna zraka*, 3-4/1978., str. 15-17.; TRAGURIENSIS, Trogiranin Dr. Ante Lubin – Dantista. *Jasna zraka*, 11-12/1981., str. 9-10.

<sup>28</sup> Usporediti: DUJMOVIĆ, Dubravka. Knjižnica Dridskog samostana sv. Ante na Čiovu kod Trogira; u: *Župa sv. Jakova, Čiovo-Trogir* (ur. Danka Radić), Trogir, 2005., str. 47-48.; RADIĆ, Danka. Knjižnica obitelji Slade-Šilović, *Prilozi za povijest Dalmacije* 21, Split, 2006./2007., str. 175-205.; RADIĆ, Danka. *Pomorska obitelj Moretti*, (poglavlje Knjižnica obitelji Moretti), Trogir – Rijeka, 2008., str. 35-41.

nu knjigu knjižnice Lubin i u WORD-EXCEL programu upisano 720 naslova) i ta knjižnica tek treba naći svoje mjesto u novome muzejskom postavu. Napominjemo da smo tijekom sređivanja knjižnice, (sl. 8.) u sklopu edukativnog programa Muzeja grada Trogira, radili s UNESCO-ovom radionicom u SŠ (gimnazija) Ivana Lucića u Trogiru. Učenici su najprije s knjiga čistili prašinu te ih razvrstavali prema jezicima na kojima su objavljene (latinski, talijanski, engleski, francuski, njemački, ruski). Zatim smo izdvajali stare i rijetke knjige i zajedno ih popisivali. Kolekcija bookmarkera iz 19. st. koju smo zatekli u tim knjigama rezultirala je izradom novih bookmarkera koje smo, zajedno s onim starima, izložili na izložbi *Knjižnica obitelji Lubin, Izabrane knjige iz Lubinove knjižnice*, na kojoj



Slika 8. Knjižnica Lubin, foto Danka Radić

smo predstavili stare i rijetke knjige. Katalog izložbe bio je katalog knjiga koje smo do tada popisali.<sup>29</sup>

Iz te je knjižnice izdvojena i u današnjemu stalnom postavu Muzeja grada Trogira, u zbirci novovjekovne kulturne povijesti, izložena knjiga *Dante spiegato con Dante e polemiche dantesche*, djelo najistaknutijeg člana obitelji Lubin, Trogirana don Antonija Lubina (1809. – 1900.).<sup>30</sup>

<sup>29</sup> Katalog izložbe *Knjižnica obitelji Lubin, Izabrane knjige iz Lubinove knjižnice*. Muzej grada Trogira, 12. – 18. lipnja 2000.

<sup>30</sup> Opširnije o Antoniju Lubinu vidjeti u: TOMASOVIĆ, Mirko. Ante Lubin, dantolog iz Trogira. *Mogućnosti*, br. 7/9, 1996., str. 114-120.; MULJAČIĆ, Žarko. Novi podaci o životu i radu A. Lubina. *Mogućnosti*, br. 4-6/1999., str. 91-98.; VESELIĆ, Nenad. Intuicija i oprez u dantizmu Antonija Lubina. *Vartal* 1-2/2002., str. 95-100.

Knjiga nije posebno upisana u glavnu inventarnu knjigu Muzeja grada Trogira.

### Zaključak

- Budući da većina knjiga iz knjižnice Lubin datira iz 19. st., a samo manji dio s početka 20. st., te su knjige po starosti i po vrijednosti muzejski predmeti.
- Knjižnicu treba sačuvati kao posebnu zbirku. Napominjemo da ona sadržava i arhivsku građu obitelji Lubin. Izbor građe iz arhiva, zajedno s knjižnicom, vjerojatno će u novome muzejskom postavu nakon obnove zgrade Muzeja – palače Garagnin-Fanfogna, dostojno predstaviti tu trogirsku građansku obitelj i djelovanje njezinih istaknutih članova važno za povijest grada Trogira.



## KNJIŽNICA MARKA PEROJEVIĆA

Knjižnica tog Trogirana koji je proučavao filozofska i sociološka djela, a posebice prošlost hrvatskog naroda, te najveći dio svojih radova posvetio iznimno bogatoj povijesti svoga rodnoga grada i njegove okolice, okuplja stručna djela, povijesnu periodiku te najveći dio njegovih objavljenih rukopisa. Među ostalima, u knjižnici se ističu ova djela: Ivan Lucić, *Memorie istoriche di Tragurio*, tiskano u Veneciji 1683.; tri primjerka *Povijesti grada Trogira* Pavla Andreisa koje je Marko Perojević 1908. g. izdao o vlastitom trošku, sa zanimljivim predgovorom i komentarom te Strohalovo izdanje *Statut i reformacija grada Trogira* iz 1915.



Slika 9. Dr. Don Ivan Delalle



Slika 10. Knjižnica Slade-Šilović, foto Joško Ćurković

g.<sup>31</sup> Knjige su upisane u inventarnu knjigu knjižnice Marka Perojevića (Muzeja grada Trogira). Izložene su u ormaru nekadašnje blagovaonice – danas uredu kustosa, a dostupne su i javnosti.

### Zaključak

- Izbor građe iz arhiva Marka Perojevića, zajedno s knjižnicom, vjerojatno će u novome muzejskom postavu dostojno predstaviti tog Trogirana i njegovo djelovanje važno za povijest grada Trogira.

### KNJIŽNI FONDOVI

Za sada se, zbog nedostatka prostora, knjižni fondovi Muzeja grada Trogira čuvaju u kutijama, u muzejskoj čuvaonici. To su fondovi:

- don Ivana Delalle
- obitelji Slade-Šilović

<sup>31</sup> PAŽANIN, Ivan. Doprinos poznavanju knjižnice i bibliografije Marka Perojevića. *Glasnik Društva bibliotekara* 4, Split, 1996., str. 23-35.

- don Iva Đurđevića
- Gradske ljekarne Trogir
- obitelji Antičević
- Iva Prge, Okrug Gornji.

Riječ je uglavnom o knjigama iz 20. st. koje nisu upisane u inventarne knjige, samo je načinjen njihov popis u WORD i EXCEL programu.

### Zaključak

- Stare i rijetke knjige objavljene do 20. st. – muzejski predmeti.
- Knjižnice – muzejske zbirke.
- Odrediti standard popisivanja – inventariziranja: M++ ili K++ program.
- Nove knjige tiskane od 20. st. nadalje – upotrebljavati za edukativne djelatnosti Muzeja.
- Svu knjižnu građu učiniti dostupnom javnosti.
- Osnovati trezorsku građu u bibliotekama – „trezorski materijal u biblioteci“.<sup>32</sup>

Nadamo se da će ova naša praktična muzejska iskustva i promišljanja o ulozi i prezentaciji knjižne građe u muzejima pridonijeti suvremenim muzeološkim promišljanjima i muzejskoj praksi u svezi s knjižnom građom u muzejima.

### LITERATURA

Alilović, Ivan, Perojević Marko. *I. Alilović, Bibliografija hrvatskih pisaca Bosne i Hercegovine između dvaju ratova*. Zagreb, 1989., str. 158-159.

Božić Bužančić, Danica. *Južna Hrvatska u europskom fiziokratskom pokretu*. Split, 1995.

<sup>32</sup> BREILLAT, Pierre. Les réserves précieuses dans les bibliothèques. *Bulletin de l'Unesco à l'intention des bibliothèques*, juillet-août 1965., vol. XIX., n° 4, p. 186-207. et septembre-octobre 1965., vol. XIX., n° 5, p. 270-283.

Breillat, Pierre. Les réserves précieuses dans les bibliothèques. *Bulletin de l'Unesco à l'intention des bibliothèques*, juillet-août 1965, vol. XIX, n° 4, p. 186-207 et septembre-octobre 1965, vol. XIX, n° 5, p. 270-283.

Cega, Fani. Povijest knjižnice obitelji Garanjin Fanfonja u Trogiru s posebnim osvrtom na namještaj i stare kataloge. *Radovi Zavoda za hrvatsku povijest*, vol. 29., 1996., str. 129.-137.

Cega, Fani. *Izložba pergamena zbirke Garagnin Fanfogna u Muzeju grada Trogira*. Papinske bule. Muzej grada Trogira, 7. – 16. studenog 1997.

Cega, Fani Knjižnica Garaganin Fanfogna u Muzeju grada Trogira, *Informatica Museologica*, 1-2 1998., Muzejski dokumentacijski centar, str. 52.- 59.

Celio Cega, Fani. Pergamenti obitelji Fanfogna i Garagnin u Muzeju grada Trogira vezani za povijest Trogira. *Glasnik Društva bibliotekara*, br. 6/1999., str. 32-44.

Coce, don Frano. Trogirski kanonici po ukinuću biskupije. *List biskupije splitsko-makarske*, br. 3,4 i 5, Split, 1939., str. 52-53.

Dujmović, Dubravka. Knjižnica Dridskog samostana sv. Ante na Čiovu kod Trogira; u: *Župa sv. Jakova, Čiovo-Trogir* (ur. Danka Radić). Trogir, 2005., str. 47-48.

Garanjanin, Ivan Luka. *Ekonomsko-politička razmišljanja o Dalmaciji* (ur. Danica Božić-Bužančić). Split, 1995.

Jurić, Šime. Stara i rijetka građa. *Standardiziranje kataložne obrade stare i rijetke tiskane građe*. Zagreb, 10. – 11. prosinca 1992., Nacionalna i sveučilišna biblioteka Zagreb, 1993., str. 1-6.

Maschek, Luigi. *Manuale del regno di Dalmazia per l'anno 1873*. Zara, 1873.

Morović, Hrvoje. O trogirskoj knjižnici Garanjin-Fanfonja. *Vjesnik bibliotekara Hrvatske* 3-4, Zagreb, 1964., 95-106.

Morović, Hrvoje. *Izbor iz djela*. O trogirskoj knjižnici Garanjin-Fanfonja, Split, 1988., 211-233.

Muljačić, Žarko. Novi podaci o životu i radu A. Lubina. *Mogućnosti*, br. 4-6/1999., str. 91-98.

*Opća enciklopedija*. JLZ, sv. 6., Zagreb, 1980., str. 382.

Pažain, Ivan. Jedna zaboravljena obljetnica. *Vartal* 1-2/1995., str. 179-187.

Pažanin, Ivan. Doprinos poznavanju knjižnice i bibliografije Marka Perojevića. *Glasnik Društva bibliotekara* 4, Split, 1996., str. 23-35.

Radić, Danka. Knjižnica Antuna Lubina u Muzeju grada Trogira. *Informatica Museologica* 29(1-2) 1998., Muzejski dokumentacijski centar, Zagreb, 1998., str. 59-62.

Radić, Danka. Roko Slade Šilović i Mirko Slade Šilović. Zbornik radova *Osnivači i prvi kustosi muzeja u Hrvatskoj*. Muzej Slavonije, Osijek, 1999., str. 181-192.

Radić, Danka. Knjižnica obitelji Slade-Šilović. *Prilozi za povijest Dalmacije* 21, Split, 2006./2007., str. 175-205.

Radić, Danka. *Pomorska obitelj Moretti*. Trogir – Rijeka, 2008.

Sentinella, Frane. Sjećanja i napomene o još nekim Trogiranima svećenicima – piscima. *Jasna zraka*, 7-8, 9-10/1978., str. 9-12.

Stipišić Jakov. Regesta pergamena iz Zbirke obitelji Fanfogna Garagnin u Muzeju grada Trogira (Dio prvi – Isprave XIII., XIV. i XV. stoljeća). *Zbornik OPZ HAZU* 20, Zagreb, 2002., 289-321.

Stipišić, Jakov. Regesta pergamena iz Zbirke obitelji Fanfogna Garagnin u Muzeju grada Trogira (Dio drugi – Isprave XVI., XVII. i XVIII. stoljeća). *Zbornik OPZ HAZU* 21, Zagreb, 2003., 279-319.

Šidak, Jaroslav. Marko Perojević (U povodu 10-godišnjice smrti). *Historijski zbornik*, god. VI., br. 1-4, Zagreb, 1953., 149-152.

Tomasović, Mirko. Ante Lubin, dantolog iz Trogira. *Mogućnosti*, br. 7/9, 1996., str. 114-120.

Tomasović, Mirko. Ante Lubin, dantolog iz Trogira. *Mogućnosti*, br. 7/9, 1996., str. 114-120.

Trauguriensis, Svećenici – pisci iz Trogira. *Jasna zraka*, 3-4/1978., str. 15-17.

Traguriensis, Trogirani Dr. Ante Lubin – Dantista. *Jasna zraka*, 11-12/1981., str. 9-10.

Veselić, Nenad. Intuicija i oprez u dantizmu Antonija Lubina. *Vartal* 1-2/2002., str. 95-100.

## THE ROLE AND PRESENTATION OF BOOK HOLDINGS IN TROGIR MUNICIPAL MUSEUM

*Not only the Garagnin-Fanfogna library but also the Lubin library is kept in Trogir Municipal Museum, in addition to the library of Msgr Marko Perojević, all of which tells of the interest and culture of the aristocratic and burgher families during the 19<sup>th</sup> century in Trogir. From these libraries, the book Dante spiegati con Dante e polemiche dantesche, a work of the most prominent member of the Lubin family, Antonio Lubin (1809-1900) and some of the books from the Garagnin-Fanfoga library have been picked out and exhibited in the display of the museum, in the collection of modern cultural history.*

*By various donations, Trogir Municipal Museum came into the possession of part of the book holdings of the prominent Trogir cleric, archaeologist, art historian and writer Msgr Ivan Delalla (1892-1968) and of Msgr Ivo Đurđević, as well as some of the books and periodicals of the Slade-Silović family.*

*The paper puts forward some considerations about the role and presentation of book material in museums, which, we hope, will contribute to contemporary museological thinking and to museum practice in connection with book material in museums.*